

неправidłowości finansowe. Wielu księży w zamian za wyciszenie tego faktu, zgadzało się na współpracę ze Służbą Bezpieczeństwa. Współpraca ta polegała na donoszeniu, nie czytaniu w czasie Eucharystii listów Episkopatu Polski, czy też na działaniu wbrew poleceniom biskupa. Najprostszą metodą werbowania agentów w sutannach był więc po prostu szantaż¹.

W diecezji częstochowskiej planowano koncentrację przedsięwzięć w kierunku: wszechstronnej kontroli zamierzeń i działalności kurii biskupiej; pogłębienia konfliktów biskupa Musiela z pozostałymi biskupami w kurii, z klerem parafialnym i Zakonem OO. Paulinów na Jasnej Górze. Ustalać wszystkie jego potknięcia i wykorzystać do ustawicznego kompromitowania jego osoby; rozpoznania nowych form duszpasterstwa stanowo-zawodowego na parafiach o zorganizowania grupy operacyjnego dotarcia do tworzących się tzw. grup elitarnych². Ponadto zalecano za pomocą działań operacyjnych wpływać neutralizująco na inicjowane przez biskupa Barełę nowe formy duszpasterstwa akademickiego; zaktywizować pracę operacyjno – rozpoznawczą nad punktem informacyjnym dotyczącym powołań kapłańskich, którą to instytucję zorganizował na Jasnej Górze biskup Bareła w związku utrzymującym się od lat słaby naborem alumnów do Częstochowskiego WSD. Prace ustalające kandydatów na kleryków prowadzić stale w oparciu o rozpoznanie w parafiach, a z ustalonymi kandydatami przeprowadzić rozmowy lub stosować wobec nich przedsięwzięcia, których celem będzie odciążenie kandydatów od wstępowań do WSD. Ponadto zamierzano wpływać na kurię częstochowską, aby wbrew podjętej decyzji, nie omijała dekretu o obsadzaniu stanowisk kościelnych w swojej diecezji. Zalecano również rozpoznać plany kurii zmierzające do zorganizowania uroczystości kościelnych z okazji jubileuszu 50-lecia powstania diecezji częstochowskiej (1975r.). Uroczystość ta zbiegła się z przewidywaną na ten okres peregrynacją obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej w tej diecezji. Te uroczystości również czujnym okiem obserwowała Służba

Дмитро Макаренко

Науковий керівник: к. п. н. Ковальчук Н. П.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ

В сучасних соціально-економічних умовах нагальною є проблема забезпечення соціально-педагогічної допомоги дітям трудових мігрантів. Так як частка клієнтів, які потребують цієї допомоги постійно збільшується, через те, що такий вид заробітку часто виявляється вимушеним внаслідок проблем фінансового утримання сімей громадянами.

1 М. Mikołajczyk, *dz.cyt.*, s. 25-27.

2 IPN Ka 07/2, t.3, Sprawa obiektowa «Rada» dotycząca obserwacji i kontroli Kurii Diecezjalnej w Częstochowie, k. 293-294.

Дослідження проблеми трудової міграції висвітлені у працях І. Майданік, С. Циліорик, Ю. Римаренко, Е. Ліанової та ін.

На сучасному етапі існує недостатність вивчення і обґрунтування впливу тривалого перебування батьків за кордоном на розвиток дитини. Спостерігається відсутність системи роботи із даною категорією дітей, відсутність чіткої законодавчої бази, з боку держави, яка б захищала дітей українських трудових мігрантів.

На думку В. Шелюк: «Міграція – це поняття, яке відображає соціально-економічні і демографічні процеси, сукупність переміщень, які здійснюються людьми між країнами, регіонами однієї країни, різного виду поселеннями та інші види переміщень» [4, с. 127].

Таким чином, ми будемо розглядати трудову міграцію – як міграцію осіб, що внаслідок погіршення економічної ситуації виїжджають на певний час за межі своєї батьківщини для того, щоб влаштуватись на роботу та матеріально забезпечувати сім'ю або робити заощадження для свого існування після повернення з-за кордону [1].

Незважаючи на різноманітність оцінок масштабів трудової міграції, всі дослідники засвідчують, що поїздки на заробітки за кордон набули широкого розповсюдження, стали типовим для багатьох українців джерелом доходів, мають завдяки цьому велике суспільно-політичне і соціальне значення.

Причинами трудової міграції є: економічний мотив; підвищення добробуту; вирішення житлового питання; фінансування навчання; накопичення стартового капіталу для створення власного бізнесу або розвитку своєї справи; мотиви нематеріального характеру (побачити світ, здобути певні трудові навички, поліпшити знання мови, тощо).

Трудова міграція є однією із причин руйнації сімейних відносин. Ще більш складною сімейною проблемою, яка переростає у соціальну, є виховання дітей мігрантів, залишених в Україні, особливо у випадках тривалої відсутності обох батьків. Як наслідок, Україна стикається з новим видом соціального сирітства, необхідністю брати під державну опіку частину дітей мігрантів [3, с. 23].

Істотно обмежені можливості соціального оточення дитини. Значну роль у цьому відіграли урбанізація населення, недооцінка «живого» спілкування як у колі сім'ї, так і з ровесниками. Це призводить до того, що спосіб засвоєння соціального досвіду з безпосереднього перетворюється на опосередкований, внаслідок чого значно знижується цінність набутого досвіду та рівень і можливості світосприймання [3, с. 75].

Сім'я є джерелом і основною ланкою передачі дитині соціально-історичного досвіду, перш за все, емоційних і ділових відносин між людьми. Втрата сім'ї – важка трагедія в житті дитини, яке залишає глибокий слід в її особистісному розвитку та подальшому житті [2, с. 121].

Трудова міграція батьків, яка перш за все своєю метою має

розв'язання матеріальних питань родини, призводить до складних наслідків у розвитку дітей, які залишаються на Україні. Спостерігається тенденція перекладання батьками відповідальності за результат виховання своїх дітей на дитячий садок, школу, вищий навчальний заклад [2, с. 143].

Причинами соціально-педагогічної роботи, що спрямована на вирішення проблеми профілактики соціального сирітства в сім'ях трудових мігрантів є : розвиток альтернативних, сімейного типу методів догляду з дітьми та їх вихованням; запровадження програм первинної профілактики, що сприяють інформуванню дітей, надання їм допомоги і консультацій; реформування системи державної опіки; фінансування програм, спрямованих на надання підтримки сім'ям, що перебувають у скрутній ситуації; розробка стратегій максимального скорочення терміну перебування дітей у державних спеціалізованих закладах; підтримка контактів дітей із сім'ями, щоб сприяти збереженню та зміцненню сімейних зв'язків.

Отже, проблема виховання дітей трудових мігрантів безпосередньо на сучасному етапі являється предметом дослідницької та посередницької функції соціально-педагогічної діяльності. Актуальність проблеми доводить важливість її дослідження та роботи, в свою чергу сучасний соціальний педагог здатен на вирішення завдань, поставлених сьогодні.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про охорону дитинства».
2. Організація соціально-психологічної допомоги дітям, батьки яких перебувають за кордоном: Метод. пос.. для псих., соц. пед., педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів. – Хотин, 2005. – 231 с.
3. Психологічна служба Чернівецької області - 2005: стратегії діяльності. Навчально-методичний посібник. – Чернівці, 2005 – 134 с.
4. Ровенчак О. Визначення та класифікації міграцій: наближення до операційних понять // Політичний менеджмент. – 2006. – № 2 (17) – с. 143.

Анастасія Макарчук

Науковий керівник: к. п. н. Нагайчук О. В.

СТИМУЛЮВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ПРОЕКТНО- ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Суть навчання проектно-технологічної діяльності в цілому полягає у розвитку особистості школяра, а не в отриманні або зміні предметів, які служать лише матеріалом для формування і прояву особистих якостей